

CEGESOMA - Rijksarchief

NIEUWSBRIEF

Nr 102 - Maart 2025

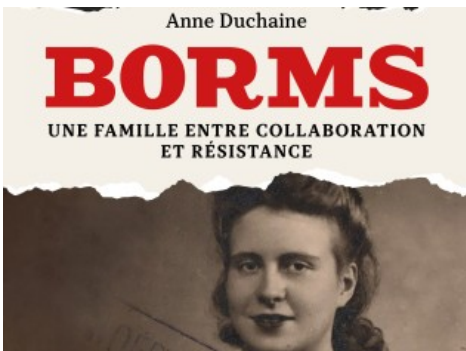

OP DE AGENDA

VERZETSATELIER

Het Davidsfonds organiseert op 3 april 2025 in Brasschaat een verzetsatelier. Specialisten van ons netwerk verzetsgeschiedenis beantwoorden vragen over de bronnen en geschiedenis van het verzet. In Brasschaat zijn dat Nico Wouters en Bruno De Wever.

► Lees meer

BORMS, EEN FAMILIE TUSSEN COLLABORATIE EN VERZET

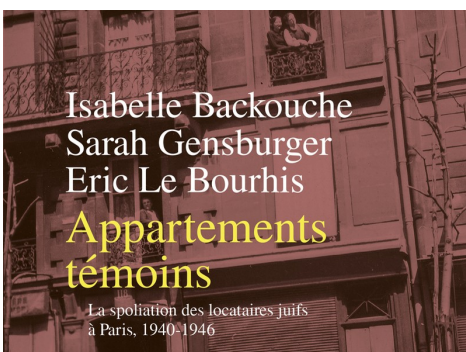
Op 23 april zal Anne Duchaine zich buigen over de controversiële geschiedenis van haar grootoom, August Borms en over de verzetsactiviteiten van haar ouders. Er zal gepraat worden over identitaire constructies, over de betekenis van het woord “verzet”, over engagement en over transmissie van herinnering. Aline Cordonnier zal het gesprek leiden.

► Lees meer

STUDIEDAG

Op zaterdag 17 mei co-organiseren we de studiedag ‘Tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?’ in Gent.

► Lees meer

PLUNDERINGEN BIJ JOODSE HUURDERS IN PARIJS

Kom op 22 mei naar de bijeenkomst publieksgeschiedenis met Sarah Gensburger. Zij presenteert de resultaten van haar onderzoek naar deze door historici miskende problematiek op het kruispunt tussen de geschiedenis van de Shoah en die van de huisvesting. Het interview zal worden geleid door Laurence Schram.

► Lees meer

PUBLICATIE

BELGISCH TIJDSCHRIFT VOOR NIEUWSTE GESCHIEDENIS

Het eerste nummer, 2025, bevat een reeks recente bijdragen over de geschiedenis van België in de 20e eeuw en twee bijdragen in de rubriek 'debat' over het Verzet.

► [Lees meer](#)

ONDERZOEK

HET CONCILIARE PROJECT

Na een jaar onderzoek maken we de balans op van dit Europese project over de erfenis van het koloniale verleden en ontdekken we de website.

► [Lees meer](#)

Luchtvaartsquare 29 / B-1070 Brussel / België
Copyright © CegeSoma / Rijksarchief, alle rechten voorbehouden

[Home](#) » [Event](#) » Verzetsatelier Brasschaat

Verzetsatelier Brasschaat

In gesprek over het verzet in Vlaanderen

Wereldoorlog II [Workshop](#)

De geschiedenis van het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog blijft vaak onbekend, zeker in Vlaanderen. Heb je concrete vragen over het verzet tijdens en na de oorlog? Specialisten uit het [Netwerk Verzetsgeschiedenis](#) beantwoorden jouw vragen en gaan met jou in gesprek tijdens het Verzetsatelier. [Via deze link kan je alvast jouw vraag stellen](#), anoniem als je dat wenst. Tijdens het Verzetsatelier krijg je een antwoord en kan je in gesprek gaan.

[In Brasschaat zal het Verzetsatelier gegeven worden door Nico Wouters en Bruno De Wever.](#)

Inbegrepen in de cursusprijs zit de digitale cursus 'Het verzet: geschiedenis en herinnering', verzorgd door het Netwerk Verzetsgeschiedenis. In een aantal korte filmpjes worden het onderwerp en de context van het verzet toegelicht. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan het Verzetsatelier deze filmpjes te bekijken. Na je inschrijving bezorgen we je tijdig de informatie over de toegang tot deze digitale cursus.

I.s.m. Davidsfonds Brasschaat

03/04/2025 - 14:00 – 16:00

PRAKTISCHE INFORMATIES

Waar: Brasschaat - Ons Middelheem - Bredabaan 425 - 2930 BRASSCHAAT

Wanneer: donderdag 3 april 2025 van 14:00 uur tot 16:00 uur

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Nederlands

INTERESSANTE LINKS

[INSCHRIJVEN](#)

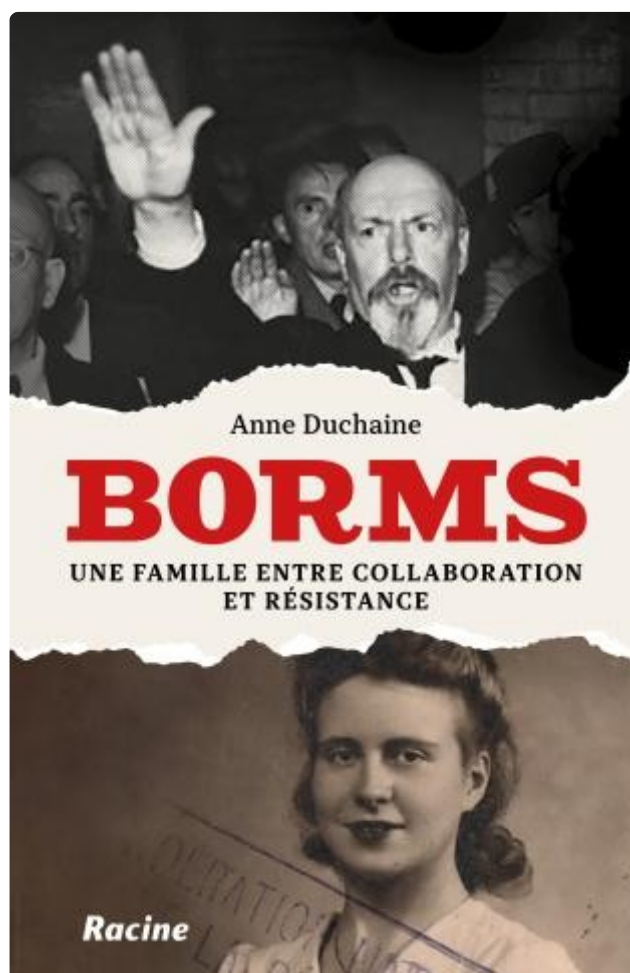
© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Borms, een familie tussen collaboratie en verzet.

Borms, een familie tussen collaboratie en verzet.

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2025-3)

Wereldoorlog II [Conferentie](#)

Conferentie in het Frans met als gast Anne Duchaine.

Een gesprek onder leiding van Aline Cordonnier.

In de familie Borms treden twee mensen naar voor, die in alles elkaars tegengestelde lijken: August, de Vlaams-nationalist, aanleunend bij de nazi's, collaborateur tijdens de beide wereldoorlogen, in 1945 aangehouden en in april 1946 terechtgesteld, en zijn nicht, Regina, weerstander bij de Gewapende Partizanen, in 1944 in Luik gearresteerd en als «Nacht und Nebel-gevangene» naar de concentratiekampen van Gommern en Ravensbrück gedeporteerd.

Anne Duchaine, auteur van 'Borms, une famille entre collaboration et résistance', is de dochter van Regina Borms en Jacques Duchaine, beiden lid van de Gewapende Partizanen.

Ze raakte geïntrigeerd door de verwantschap van haar moeder en haar oom langs vaderskant, August Borms, en van daaruit heeft ze zich verdiept in die controversiële figuur. De inzage in zijn repressiedossier leverde haar een

beter inzicht op in zijn betrokkenheid bij de geheimen van het nationaal-socialisme.

Parallel daarmee beseftte ze dat ze maar een fragmentaire kennis had over de verzetsactiviteiten van haar ouders. En zo ontpopte ze zich tot een nauwgezet onderzoeker van de archieven van de Tweede Wereldoorlog en werd ze een verwoed bezoeker van de leeszaal van het CegeSoma, het CARCoB (*Centre des Archives Communistes en Belgique*) en het Dacob (Archief en de Bibliotheek voor de studie van het communisme).

Anne Duchaine reconstrueert haar familiesaga en neemt ons dan mee naar de naoorlogse periode met haar desillusies over de herschikking van de geopolitieke allianties. Ze stelt vragen over hoe je je identiteit opbouwt als iemand van je familie nog steeds lijdt onder wat beulen hem aandeden. Ze gaat ook verder dan haar eigen familiegeschiedenis, die ze met vele anderen deelt, en verdiept zich in de betekenis van het woord "weerstand" en in de thematiek van engagement en de overdracht van herinneringen.

Wie was August Bormas eigenlijk en hoe was zijn levensloop vervlochten met die van zijn nicht ? Wat heeft Regina Borms, geboren in Oost-Vlaanderen en overtuigde communiste, ertoe aangezet om tot het verzet toe te treden en, ook als gedeporteerde, het hoofd te bieden aan de nazi's ? Wat is onze subjectieve band met de geschiedenis ? Wat doorgeven en hoe dit doen ? Hoe zorgen we voor een levende herinnering die het mogelijk maakt het heden te verduidelijken en te begrijpen ?

Op woensdag 23 april zal onze gast die vragen beantwoorden en zal ze de resultaten van haar onderzoek voorstellen. Aline Cordonnier leidt het debat. Dit debat - in samenwerking met de vzw 'De Vrienden van het CegeSoma' - vindt plaats in de conferentiezaal van het CegeSoma in het kader van de Ontmoetingen Publieksgeschiedenis.

Anne Duchaine studeerde aan de *UCLouvain* en begon haar loopbaan in de psychiatrie; daarna werd ze onderzoeker inzake arbeidssociologie. Ze heeft bijdragen en artikels gepubliceerd in '*Le Courrier hebdomadaire*' van het *CRISP*, in '*La Revue nouvelle*' en in '*L'Observatoire*'. In 2019 is ze één van de getuigen in het kader van het Transmemo-onderzoek en daarna in de TV-documentaire '*Les enfants de résistants - Belgique 1940- 1945*'.

Aline Cordonnier is cognitief psychologe van opleiding en is nu postdoctoraal onderzoeker aan de *UCLouvain* waar ze de complexe interactie tussen het individuele en het collectieve geheugen bestudeert. Haar huidige werk heeft als doel begrijpen hoe persoonlijke en historische herinneringen aan een controversieel verleden in families van de ene op de andere generatie worden overgedragen. Dit versterkt ons inzicht in de manier waarop gedeelde verhalen de familiale identiteit en de culturele continuïteit vormgeven.

23/04/2025 - 14:00 – 15:30

PRAKTISCHE INFO:

Waar: Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel

Wanneer: Woensdag 23 april 2025 (van 14u00 tot 15u30)

Inschrijving verplicht: isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11

Bijdrage aan het evenement: € 5,00 € ter plaatse te betalen

Belangstellenden kunnen het boek ter plaatse aankopen tegen € 27,50 euro (graag het gepaste bedrag meebrengen).

Anne Duchaine, Borms. Une famille entre collaboration et résistance, Bruxelles, Racine 2024, 384 p.

Breng zeker andere geïnteresseerden mee !

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

BROWSE THE BOOK

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#)

Tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?

 STU20250517 Nederlands Studiedagen, Lezingen

Beschrijving

Tachtig jaar na de capitulatie van nazi-Duitsland blijft de Tweede Wereldoorlog actueler dan ooit. Nu de laatste getuigen verdwijnen, nemen musea, erfgoedorganisaties en commerciële spelers vaak het voortouw in de publieke overlevering. Uitgevers, productiehuisen, dramaturgen en schrijvers zien in nieuwe oorlogsverhalen populaire producten voor consumptie. Tegelijkertijd grijpen journalisten, politici, opiniemakers en overheden naar het verleden om lessen te dicteren of beleid te motiveren. Welke betekenis geven we vandaag aan WOII? Wat zijn de valkuilen en waar moeten we naartoe met dat verleden? En, wat is vandaag nog de rol van historici? Moeten ze een actievere stem laten horen in de publieke arena of zich net meer loskoppelen van de vragen van de hedendaagse samenleving?

Deze studiedag zet de erfenis van de Tweede Wereldoorlog centraal: hoe kunnen we de toekomst van dat verleden verzekeren? Experts uit verschillende sectoren buigen zich over de inzet en vertaalslag van de oorlogsgeschiedenis, vandaag en morgen.

De lezingen en debatten richten zich tot een breed publiek van geïnteresseerden, van professionals tot studenten. Tijdens het middaggedeelte is het mogelijk op een forum kennis te maken met het thematisch-educatieve aanbod van erfgoedorganisaties en archiefinstellingen.

Programma

9u15-9u45: Ontvangst met koffie

9u45: Welkom en toelichting Koen Aerts

10u00-10u20: Keynote Nico Wouters: Heeft de Tweede Wereldoorlog nog historici nodig?

10u20-12u00: Debat Moderator Bruno De Wever - Deelnemers: Eva Willems, Paule Verbruggen, Olga Van Oost, Jan Dumolyn

12u00-14u00: Middag

Broodjeslunch

Scriptieprijs Scriptieprijs Oud-Studenten Geschiedenis Gent (OSGG)

Forum met standjes

14u00-14u20: Keynote - Maarten Van Alstein: 'De oorlog als moreel kompas?' Over mythe, kritiek en de noodzaak te handelen.

14u20-16u00: Debat Moderator Berber Bevernage - Deelnemers: Robbert-Jan Adriaansen, Kaat Wils, Antoon Vrints, Gillian Mathys

16u00: Einde (kort slotwoord door Koen Aerts)

Deelname voor het **kernprogramma** enkel na inschrijving. Projectpartners van Archiefpunt, leden van het OSGG (+ partners) en studenten kunnen kosteloos deelnemen.

Deelname voor het aanvullende **avondprogramma** enkel na inschrijving, keuze tussen:

1. *Varoujan lecture 2025: 'Annihilating Leadership: The Destruction of Elites in the Armenian Genocide and Beyond'*, door Uğur Ü. Üngör, professor Holocaust en Genocide Studies, University of Amsterdam, Paviljoen Charles Vandenhove, Universiteit Gent, Rozier 1, 9000 Gent, 17u00-18u30. Deelname is gratis, maar inschrijving is vereist. [Inschrijven](#)
2. *Geleide wandeling 'Verzetshelden in het Miljoenenkwartier'*. Deelnemers verzamelen stipt om 16u30 op straat aan de ingang van Rozier 44 of om 17u00 stipt aan de ingang van het De Smet de Naeyerpark (kant Krijgslaan). Daar start de begeleide wandeling die ongeveer 1,5 uur duurt. Deelname is gratis, maar inschrijving vereist. [Inschrijven](#)
Het Miljoenenkwartier, nabij station Gent-Sint-Pieters, is een architecturaal boeiende buurt met een minder bekende geschiedenis van verzetsactiviteiten tijdens WOII. In september 1944 trokken de geallieerden hier de stad binnen om Gent te bevrijden. Verzetsstrijders als Henri Story, Valère Billiet, Rik De Vos, Heinz Kühn, Jef De Vuyst, Gaston De Roo, Michel Cloquet, Carlos Claeys Bouúaert, Jean Denys, Achilles Mussche en anderen waren hier actief. Ze verzamelden inlichtingen, verborgen onderduikers, verspreidden pamfletten en saboteerden de bezetter, vaak met zware gevolgen voor zichzelf en hun families. Met steun van Wijkbudget Gent ontwikkelden buurtbewoners/historici een

vijf kilometer lange wandeling die hun verhaal vertelt. De voorstelling vond plaats op 6 september 2024 onder zeer grote belangstelling. Meer informatie over deze wandeling: <https://heldenvanhetverzet.be/artikels/miljoenenkwartier>

Opmerkingen

De studiedag is een organisatie van [Archiefpunt](#), [Oud-Studenten Geschiedenis Universiteit Gent](#) (OSGG), [Humanities Academie UGent](#), [CegeSoma-Rijkarchief](#), [Instituut voor Publieksgeschiedenis](#), [TAPAS/ Thinking About the PAST](#), [Postgraduaat Erfgoed en Samenleving](#) en [Centre for Western Armenian Studies](#).

Partners

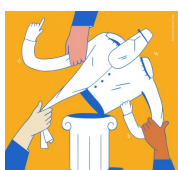
INSTITUUT $\longleftrightarrow$ VOOR
PUBLIEKSGESCHIEDENIS

TAPAS
THINKING ABOUT THE PAST

archiefpunt

CENTRE FOR WESTERN ARMENIAN STUDIES
WESTERN ARMENIAN LANGUAGE AND CULTURE

Schrijf je hier in

Tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog: welk verleden voor de toekomst?

Lesgever(s): Prof. dr. Koen Aerts

Prof. dr. Bruno De Wever

Dr. Maarten Van Alstein

Prof. dr. Berber Bevernage

Prof. dr. Robbert-Jan Adriaansen

Prof. dr. Nico Wouters

Prof. dr. Jan Dumolyn

Prof. dr. Gillian Mathys

Prof. dr. Olga Van Oost

Prof. dr. Antoon Vrints

Dr. Eva Willems

Paule Verbruggen

Prof. dr. Kaat Wils

Beschrijving

Inschrijven

Pay what you can: €20

Pay what you can: €15

Pay what you can: €10

Studenten: €0

Leden OSGG: €0

Inschrijven

Prijs: € 0,00

17/05/2025 09:15 – 18:30 | voeg toe aan kalender

Faculteitsbibliotheek Letteren en Wijsbegeerte

INTERESSANTE LINKS

[Home](#)

[Programma](#)

[Contact](#)

[Privacy policy](#)

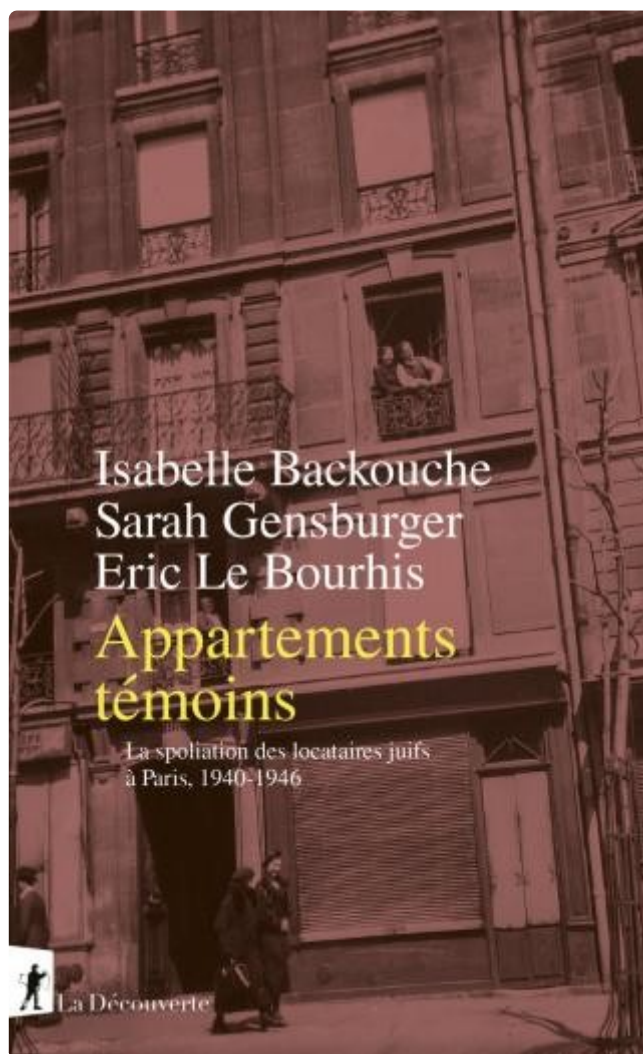
© 2021 Humanities Academie

[Home](#) » [Event](#) » Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946.

Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946.

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2025-4)

Wereldoorlog II [Conferentie](#)

Conferentie in het Frans met als gast Sarah Gensburger. Een gesprek onder leiding van Laurence Schram.

Na de bevrijding is de terugkeer naar het leven van alledag niet makkelijk voor de meeste Joden uit de regio Parijs die de oorlog overleefd hebben. Op een geraamde bevolking van ongeveer 200 000 Joden voor 1940, werden 40 000 mensen vermoord. De anderen zijn om te overleven massaal hun woonplaats ontvlucht naar de niet-bezette zone, het platteland of naar een ander adres in de hoofdstad. Bij hun terugkeer stelden ze vast dat hun appartement nu door niet-Joodse gezinnen werd bewoond en dat ze bijgevolg verdreven waren. In tegenstelling tot een nog altijd hardnekkige misvatting verliep de installering van de nieuwe huurders niet spontaan, maar voltrok ze zich onder auspiciën van het Vichyregime, gesteund door de Duitsers. Erger nog: ze werd na de bevrijding bekrachtigd door de opnieuw ingestelde Republiek.

Dit werk verhaalt deze door historici miskende onteigening, op het kruispunt van de geschiedenis van de Shoah en de huisvesting. Er werd een overheidsbeleid op poten gezet om tegemoet te komen aan het tekort aan woningen voor de Parijzenaars. Ook moesten de slachtoffers van de geallieerde bombardementen opnieuw gehuisvest worden. Het instrumentarium voor de uitsluiting van de Joden trad in werking op de immobiliënmarkt waar we eigenaars, ambtenaren, slachtoffers van de bombardementen, burens, conciërges en klanten 'met een kruiwagen' aantreffen, kortom de Parijse samenleving in gans haar diversiteit. Deze beroving wordt beschreven op basis van duizenden onuitgegeven archiefdocumenten, brieven met diepbedroefde jammerklachten en discriminerende formulieren.

En ook na de bevrijding laat een virulent antisemitisme van zich horen over deze woningen, want de terugkeer van de Joden verstoort de afspraken van tijdens de bezetting: de opnieuw ingestelde Republiek zal hun recht op terugkeer uiteindelijk inperken. Op die manier zijn deze appartementen getuigen van de mechanismen die de uitsluiting van de Joden uit de Parijse samenleving mogelijk maakten. Het werk *'Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946'* laat hen eindelijk aan het woord.

Sarah Gensburger komt het resultaat van haar onderzoek op donderdag 22 mei in de conferentiezaal van het CegeSoma voorstellen, in het kader van de Ontmoetingen Publieksgeschiedenis in samenwerking met de vzw 'De Vrienden van het CegeSoma'. Het gesprek verloopt onder leiding van Laurence Schram.

Sarah Gensburger is onderzoeksleider aan het *CNRS (Centre national de la recherche scientifique)*, meer bepaald aan het *Centre de Sociologie des Organisations - Sciences Po Paris*. Zij is sociologe, politiek wetenschapper over de herinnering en historica over de Shoah. Naast het boek dat ze hier komt introduceren, heeft ze onder meer meegewerkt aan *'Qui pose les questions mémorielles ?'* met Jenny Wustenberg (dir.), *'Dé-commémoration. Quand le monde déboulonne et change les noms de rues'* en ook *'The Covid-19 Pandemic and Memory. Remembrance, commemoration, and archiving in crisis'* (foto Julian Tappich).

Laurence Schram is als historica verbonden aan de Kazerne Dossin en is wetenschappelijk medewerker aan de *Université Libre de Bruxelles*. Zij heeft meegewerkt aan de conceptie en oprichting van het Joods Museum van Deportatie en Verzet (1995) in nauwe samenwerking met prof. Maxime Steinberg. Zij heeft ook bijgedragen aan de renovatie van het Belgisch paviljoen in Auschwitz en aan het nieuwe museum en memoriaal 'Kazerne Dossin'. Ze schreef studies over de Shoah in België; haar doctoraat behandelde de geschiedenis van de Kazerne Dossin. Haar onderzoek werd in 2016 bekroond met de *'Prijs Natan Ramet'* en met de *'Prijs Stichting Auschwitz - Jacques Rozenberg'*. Haar boek *'Dossin: Wachtkamer van Auschwitz'* werd in 2018 gepubliceerd.

22/05/2025 - 14:00 – 15:30

PRAKTISCHE INFO:

Waar: Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel

Wanneer: Donderdag 22 mei 2025 (van 14u00 tot 15u30)

Inschrijving verplicht: isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11

Bijdrage aan het evenement: € 5,00 € ter plaatse te betalen

Isabelle Backouche, Sarah Gensburger, Eric Le Bourhis, *Appartements témoins. La spoliation des locataires juifs à Paris, 1940-1946*, Paris, Editions La Découverte, 2025, 448 p.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

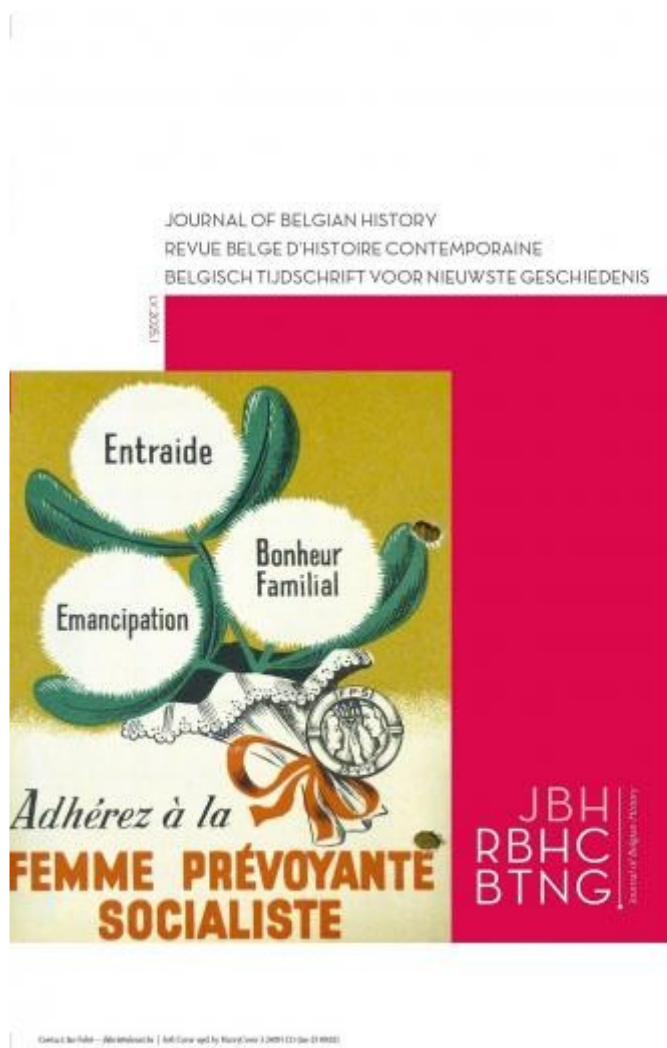
VERKRIJG HET BOEK (PAPIEREN VERSIE OF DIGITALE VERSIE)

LEES EEN UITTREKSEL UIT HET BOEK

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Het eerste nummer van 2025 van het BTNG is verschenen

Het eerste nummer van 2025 van het BTNG is verschenen

Dit nummer telt vier artikels over recent onderzoek aangaande de Belgische geschiedenis in de 20ste eeuw.

In het eerste artikel bestuderen **Juliette Masquelier** (UAntwerpen en *ULB*) en **Margaux Roberti-Lintermans** (*UCLouvain*) de rol van de christelijke en socialistische vrouwenorganisaties in de hervorming van de onthaaldiensten voor jonge kinderen in Franstalig België rond de jaren '70. De politieke strijd van deze bewegingen speelde een rol in de progressieve 'ontzuiling' in België.

Stef de Baedts (UGent) brengt een herwerkte versie van zijn masterthesis over de evolutie van het ideologische wereldbeeld van de Vlaamse Oostfrontstrijders tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Matthew G. Stanard (professor aan het Berry College in Mount Berry, Georgia – Verenigde Staten en voorzitter van de 'Société d'histoire coloniale française') stelt zijn onderzoek voor over 'Bwana Kitoko' (Noble Seigneur/Mooie Heer), een invloedrijke, maar vandaag wat vergeten film in een regie van André Cauvin over de rondreis van de jonge koning Boudewijn in Belgisch-Congo in 1955. We ontdekken hoe Cauvin zich geïnspireerd heeft op en scènes, technieken en misschien zelfs thema's ontleend heeft aan de beruchte film *Triumph des Willens* (Triomf van de Wil, 1935) van Leni Riefenstahl, de emblematische propagandafilm voor de Duitse nazi-regime.

Tot slot publiceert **Vincent Mazy** (*UCLouvain*) een herwerkte versie van zijn masterthesis over de organisatie van de Sint-Leonardgevangenis van Luik tijdens de Eerste Wereldoorlog en de interne weerstand van de politieke gevangenen uit de afdelingen voor preventieve hechtenis die de Duitse militaire overheid had opgericht.

Dit nummer bevat ook een debatrubriek met een artikel van **Antoon Vrints** (UGent) over het verzet in Vlaanderen en een artikel van **Bart Willems** (Rijksarchief in Antwerpen) over het Belgisch verzet in transnationaal perspectief.

Dit nummer is te koop tegen 15,00 euro (zonder verzendkosten) en kan besteld worden bij Hilde Keppens, CegeSoma, Luchtvaartsquare 29, 1070 Brussel, +32 2/556 92 11 - hilde.keppens@arch.be.

Ander nieuws

[Het project Conciliare is één jaar oud!](#)

[Jaarlijkse bestandscontrole in het CegeSoma van 24 tot 28 maart 2025](#)

[Een inspiratienamiddag in Nijmegen over het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging](#)

[EHRI wordt een ERIC om de toekomst van het Holocaustonderzoek veilig te stellen](#)

[Belgium WWII: het lokale verzet, de Slag om de Ardennen en het bestuur in bezet België](#)

[De SADO-archieven: een prachtige aanwinst voor het CegeSoma!](#)

[Nieuwe inventaris! De verzameling 'Dagboeken en manuscripten' van het CegeSoma](#)

[BTNG: nieuwe publicatie \(2024/3-4\)](#)

[Nieuwe inventaris! Het archief van journalist Alain de Prelle de la Nieppe.](#)

[Dossiers uit de archieven van de Veiligheid van de Staat](#)

[Inventaris van het archief van het auditoraat-generaal bij het Militair Gerechtshof](#)

['Heritages of Hunger', een succesvol transnationaal project.](#)

1

2

>

>>

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Het project Conciliare is één jaar oud!

Het project Conciliare is één jaar oud!

Ter herinnering, in maart 2024 ging het Europees project Conciliare (*Confidently Changing Colonial Heritage*) over de erfenis van het koloniaal verleden van start. Er nemen zes landen aan deel (België, Nederland, Portugal, Italië, Finland en Kroatië) met onderzoekers uit diverse disciplines (sociaal psychologen, antropologen, sociologen, politicologen en historici); ook verenigingen als *ICOM Belgique-Wallonie/Bruxelles* en *Afropean Project* werken eraan mee. Een jaar na de startvergadering is er de website - [The project – CONCILIARE](#) - waar iedereen de evolutie van de verschillende groepen kan volgen, meer bepaald via een *newsletter*.

Op 19 en 20 maart 2025 kwamen alle partners samen in Zagreb om van gedachten te wisselen over de stand van het onderzoek en de uitdagingen voor de komende maanden.

De comparatieve dimensies

Het originele van dit project zit in zijn comparatieve dimensie. Bij elk *Workpackage* - *WP* - («Schoolboeken», «Publieke ruimte», «Musea», «Cultuur & Tradities») zijn verschillende landen betrokken, de meeste met en andere zonder een koloniaal verleden. In de groep «Publieke ruimte» worden drie oud-koloniale machten geanalyseerd: België, Portugal en Italië. Uiteraard is dit koloniaal verleden specifiek voor elk land, maar het is ook interessant om stil te staan bij de convergenties. In die drie landen wordt het koloniaal verleden hoofdzakelijk uitgebeeld door witte mannen, terwijl de gekoloniseerde bevolking grotendeels afwezig is, of afgebeeld wordt als gedomineerd of

erkentelijk aan de koloniale machthebbers. In deze drie landen wordt er vandaag tegen die afbeeldingen geprotesteerd en worden ze in vraag gesteld. Ook hier biedt het project de mogelijkheid om de wijze en modaliteiten van het protest te vergelijken via gekruist onderzoek vanuit de verschillende disciplines. Het einddoel is bij te dragen tot een rustiger aanpak van deze erfenis om dit nu controversiële verleden beter te begrijpen.

De publieke ruimte in België

CegeSoma/ Rijksarchief coördineert *Workpackage 2 (WP)* over de publieke ruimte. Wat België betreft, werkt het team aan de identificatie van de koloniale sporen in drie steden: Brussel, Antwerpen en Bergen. Er werd immers beslist om in de drie betrokken landen de hoofdsteden te bestuderen, als centrum van de macht, en daarnaast ook twee andere belangrijke steden. De keuze voor Antwerpen lag voor de hand; die voor Bergen is wellicht meer verrassend. Met die keuze voor Bergen willen we onderzoeken of de protesten hetzelfde zijn daar waar er minder sporen van het koloniaal verleden aanwezig zijn en waar de actiegroepen een wat verschillend profiel hebben. De prioriteit voor het team was om de koloniale sporen te identificeren, of ze nu al of niet betwist worden.

Momenteel hebben we iets minder dan 250 sporen in kaart gebracht in de drie steden. Het gaat vooral over straatnamen, maar we betrekken natuurlijk ook standbeelden, borstbeelden en monumenten in onze studie. Het zijn trouwens die 'herinneringsobjecten' die de meeste protestacties uitlokken. Maar ons eerste doel was wel degelijk om die sporen te documenteren. Daarvoor werden heel wat archieven geraadpleegd. Nu is voor elk spoor algemene informatie verzameld.

Alle gegevens over de drie betrokken landen zullen op termijn op een nieuwe site samengebracht worden. Deze eerste fase - *mapping* - zal aangevuld worden met een doorgedreven onderzoek over een aantal controversiële sporen. Uiteraard kunnen we niet om de persoon van Leopold II heen, over wie al veel onderzoek bestaat. Maar ons eerste doel is de logica van de protesten in de betrokken steden te vergelijken: hun chronologie, actievormen, de protestgroepen, de actoren, de weerklink in de pers, de reactie van de publieke opinie ... Dat zijn enkele onderzoekspistes voor de komende maanden.

Ander nieuws

[Het eerste nummer van 2025 van het BTNG is verschenen](#)

[Jaarlijkse bestandscontrole in het CegeSoma van 24 tot 28 maart 2025](#)

[Een inspiratienamiddag in Nijmegen over het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging](#)

[EHRI wordt een ERIC om de toekomst van het Holocaustonderzoek veilig te stellen](#)

[Belgium WWII: het lokale verzet, de Slag om de Ardennen en het bestuur in bezet België](#)

[De SADO-archieven: een prachtige aanwinst voor het CegeSoma!](#)

[Nieuwe inventaris! De verzameling 'Dagboeken en manuscripten' van het CegeSoma](#)

[BTNG: nieuwe publicatie \(2024/3-4\)](#)

[Nieuwe inventaris! Het archief van journalist Alain de Prelle de la Nieppe.](#)

[Dossiers uit de archieven van de Veiligheid van de Staat](#)

[Inventaris van het archief van het auditoraat-generaal bij het Militair Gerechtshof](#)

['Heritages of Hunger', een succesvol transnationaal project.](#)

1

2

>

>>